

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nemški viteški red.

Na Dunaju izhajajoči list „Der Süden“ javlja v šte. 27, da je nemški viteški red na slovenskem Štajerskem v Ormožu ali v Ptuj dal v spomin na cesarjev jubilej zgraditi hišo za bolnike (Krankenhaus, torej ne bolnico, za kakih sto tisoč gld.), da jo je mariborski škof dr. Napotnik z veliko asistenco blagoslovil ter pri tej priliki slavil zasluge nemškega viteškega reda, katerega udje so prišli 16. aprila 1899. v Ptuj, in kateri so leto potem dobili ves ptujski, ormoški in ljutomerski okraj v darilo.

Škof mej Slovenci, in celo slovenskega kmeta sin, dr. Napotnik slavi javno zasluge tega viteškega reda! Po našem mnenju bi tega ne bil smel storiti. Nekaj takta bi moral škof imeti napram ljudstvu, ki je toliko trpelo v času mogočnosti tega nemškega viteškega reda, in tudi po tem redu samem. Duhovništvu je bil ta red precejšnja opora, a zgodovina ponemčenja Slovenstva kaže mej drugimi činitelji germanizacije tudi na ta red. Ne more se katoliškemu škofu, kojemu narodnost nič ne velja, toliko v greh šteti, da se mej štirimi stenami žarnim očesom ozira v čase, ko je bila njegova duhovščina v cenitu mogočnosti in so to mogočnost ustvariti pomagali ti vitezi v belih plaščih s črnimi križi. Ali v naših, narodnostno probujenih časih ne bi se bil smel škof ravno v kraju kjer bijejo Slovenci v našem času tako trpek boj za svoj obstanek, razpostaviti kot, hvalitelja tega reda. Nekaj obzirnosti do slovenskega naroda, ki še neče umreti, se sme vendar zahtevati od naših škofov.

Da smemo to zahtevati, naj objasni v kratkem sledeče: V 12. stoletju je bilo gospodarstvo v Evropi toliko razvito, da so se mesta že poznala in njihovo življenje. Mestno življenje je fevdalni gospodi jemalo na deželi tlačane in gospodo vadilo na večje potrebe. Večjih dohodkov je bilo treba tej gospodi. Po bogatih krajih jutrovi dežel so fevdalci stegovali svoje roke ter po večjem iz gmotnih oziror organizovali takozvane križarske vojue. Te vojne so podobne modernim kolonialnim vojnjam sedanjega velikega kapitalizma. V teh časih so nastali v dosegu teh namenov razni

viteški redi: templerski, johanitski in nemški viteški red. Ti so storili duhovne obljube kakor mnih, drugače pa se bavili s posvetnim gospodarstvom in so posvetno živeli. Mnih na jedni in ti viteški redi na drugi strani so bili glavne opore katoliške cerkve in papeštva. Ti viteški redi so bili velike moči v gospodarstvu srednjega veka, oni so bili države v državah in v katoliški cerkvi. Cele dežele so jim bile podvržene. Njihovi „hoch“-zdaj „grossmeisteri“ so zavzemali vrsto po papežu in kraljih ter so se tudi zvali „von Gottes Gnaden“. Papeži so jih obdarjali z velikim bogastvom. Bili so ti redovniki pozneje, ko so križarske vojne nehale, papeževa vojska proti deželnim knezom ter najhujše sredstvo pri spreobrnitvi nevernikov. Ali križ, — ali smrt, bila je njihova parola! Neizmerno bogati fevdalci so bili ti nemški vitezi. Na zdajšnjem Pruskem, v Galiciji in sploh na severu so imeli svoja glavna taborišča. Ugnezili so se od tam tudi na slovenskih tleh. Najlepše lege vinorodne slovenske zemlje so zasedli. Delo teh vitezev na zdajšnjem Pruskem je v zgodovini Slovanstva krvavo zapisano. Tam so po velikoletnem najdivnejšem odporu ponemčili z mečem Slované. Na vsakem hribu, pri vsakem brodu, v vsakem pristanu so postavili trden grad ter z njega po pokatoličenju uprezali narod v tlako in ga nemčili s silo. Današnji Prusi so ti ponemčeni Slovani. — Usoda je hotela, da teh krepkih slovanskih ljudi katoliška cerkev ni ohranila. V 13. stoletju je bilo to krvavo pokatoličenje končano, v 16. stoletju postanejo ti Prusi luterani in so danes najgorkejši luterani.

In na Slovenskem! Bela Krajina je bila last nemškega viteškega reda. V Ljubljani, v Metliki, v Črnomlju, v Novem mestu, so imeli svoje nemške tabore, na slovenskem Štajerskem in Koroškem pa povsod, kjer niso bavarski ali solnograški škofje zapovedovali. Vran vrani očij ne izkljuje. Po naravi najbogatejši naši kraji so odrjavali temu redu desetek, kmetje pa so morali temu redu tlako delati. Je pač jedno: ali nemški križevac-fevdalec, ali domačin, za maso ljudstva sta oba kakor toča, ki tudi v vreči zavezanim škoduje. Ali ti vitezi so odvrčali naše domače plemstvo od njegovega naroda, ga vodili v tok nem-

skih teženj in ustvarjali po mestih, kjer so imeli svoje „nemške hiše“ ter od njih odvisno duhovenstvo, mej meščani nemško zalego in pospeševali nemčenje domačinov. V luteranski dobi sicer niso mogli dosti škoditi, ker je bilo vse ljudstvo protestantovsko, in ker so bili tedaj ti vitezi po bogastvu že omehkuženi; podpirali pa so le deželne kneze v njihovem delu zatiranja luteranstva. Radi so v kaki križetiji kakoga predikanta zaprli in mu pomagali, da je hitreje romal v Rim ali v Akvilejo k sodbi. Po reformaciji, tej svitli luči na Slovenskem, bili so varuhi Jezuitov, onih precejšnjih germanizatorjev Slovenstva v šolah na naših tleh v 17. in 18. stoletju.

Zato nikakor ne more Slovenec slave peti temu nemškemu viteškemu redu. Velikansko bogastvo je imel v rokah in precej ga je Slovenec znosil v njegovo kašto; lahko bi bil kaj kulturnega storil za Slovence. — V bojih proti Turkom je dal sicer za vojaške organizacije nekaj denarja, nekaj hlapcev, — a vodje nobenega Ali to je jako dvomljivo, če so boji proti Turkom Slovenstvu koristili. Madjari so se s Turki parkrat dobro porazumeli, da so zamogli tem močnejše svoj kalvinizem utrditi ter svojo staro konstitucijo obvarovati proti razširjanju se absolutizmu avstrijskih deželnih knezov. Danes so Madjari močje. — Slovenci so se le vojskovali v turških bojih za utrditev tega absolutizma ter za premoč papeštva, kateri obe sili sta ga potem izročili v dobi po reformaciji nemškim plemenitaškim privrancičem ter jezuitom, ki so ga potem prav s zavestjo germanizirali in mu vzeli najboljše moči. Tedaj je šlo dosti Slovenstva v bolj plodovitih krajih srednjega Štajerja ter na Koroškem. V 17. in 18. stoletju je fevdalstvo ubogim kmetom njihova posestva kradlo (Bauernlegen). Noben nemški zgodovinar tedanjega gospodarstva ne izloča teh bogatih nemških vitezev kot izjeme. Ker je nemško tedanje gospodarstvo jednako po vsej srednji Evropi, je tako tudi na slovenskih tleh. Ker je ta viteški red dosti župnišč na Slovenskem patroniziral, nastavljal je v njih nemške ljudi za duhovnike, in ti in tudi redki domačini, morali so delati po nemškem vođilu v mestih ter na kmetih. „Innere Colonisation“ se to zove v našem času. Ni

se temu redu posrečila popolna germanizacija Slovenstva; ali ta red mu je kot res tuja rasa prav hladnokrvno pomagal zdrobiti njegove ude, skrbiti njegovo ozemlje. Na tej slovenski zemlji so bili v 15. in 16. stoletju dani pogoji za razcvit velike civilizacije Slovencev in z njim družega Jugoslovana. Na teh tleh je bival fizično in duševno lepo in dobro razvit slov. človek. Ne pojte torej slave in hvale činiteljem žalostnih strani naše zgodovine, ki so: germanizacija zvezana s stagniranjem omike Slovenstva ter omejevanje slovenskega življa na ta le mali zdajšnji prostor! Katolicizmu na Slovenskem s tem ne storite usluge, — zdajšnji rod stika po pravi zgodovini slov. življenja in se ne ženira pogledati tudi po tem, kolike vrednosti za razvoj Slovenstva je bil katolicizem v preteklosti.

Uredništvo „Südena“ pa prosimo, naj vsaj ne objavlja v nemškem jeziku nerodnosti, kakor je ta, da Slovenec slavo in hvalo poje redovnikom, ki so bili najhujši germanizatorji Slovanov, zraven pa tudi najhujši izžemalci kmetskega dela teh Slovanov. Nemci se nam morajo rogati, če tako slavljenje berejo, in prav imajo potem, če pravijo, da Slovani poljubujemo bič, ki nas je tepel.

Dr. S.

Deželni zbor kranjski.

(XXI. seja dne 16. maja.)

(Dalje.)

V razpravi o konsumnih društvih je nadalje govoril posl. Hribar, ki je omenjal velikih nalog, katere čakajo državo. Želeli je, da bi postal kmalu veljaven zakon o kmetijskih zadrugah. Dokler ni tega zakona, se bodo posamezniki prostovoljno organizovali. Razloček mej prostovoljno drugo in mej zadrugo, kakor jo zahteva država, je pa jako velik in sicer v tem, da bodo po drž. načrtu urejene zadruge stale pod državno kontrolo, dočim je prostovoljno nadzorstvo jako prizanesljivo in zatise tudi obe očesi, samo da pospešuje združništvo. Zahtevati strogo nadzorstvo ni neliberalno. Celo pri velikih zavodih, ki stoje pod drž. nadzorstvom, se zgode nesreče ali nerednosti, kakor se je pokazalo pri veliki hranilnici v Galiciji. Če je pri velikih zavodih pod državno kontrolo mo-

ga je sunila tako v prsa, da je pal. Zato je morala iz službe. Ker se je bližal njen čas h koncu, ni mislila na drugo službo, šla je k neki ženi, pri kateri je povila dete, ki pa je kmalu po rojstvu umrlo. Ker jej je denar pošel, je bila primorana znova iskati mesto služkinje; beda in glad sta jo prignala slednjič tako daleč, da se je prodala nekemu starcu. Tako se je začelo življenje sramote, v katero se je čim dalje bolj pogrezala, in iz katere ni mogla več, ker se je že preveč navadila brezposelnega življenja.

Vse te žalostne osode Katjuše je bil kriv nje zapeljivec, kateri jo je kakor nedvedno, nedolžno deklo s svojimi sladkimi besedami, z lažnjivim obečanjem zamamil ter jo potem sramotno ostavil...

Tako je živela Katjuša sedem let. V svojem 26. letu pa je bila zatočena, da je v zvezi z Jevfemijo Bočkovičjevo in s Simonom Kartinkinom zastupila trgovca Smeljkovala ter ga oropala. Valed tega je prišla pred porotnike, mej katerimi je bil tudi nje prvi zapeljivec, oni, ki je bil kriv vse njene nesreče, knez Nehljudov.

(Koncu prihi.)

LISTEK.

„Vstajenje“.

Roman. Spisal grof L. N. Tolstoj.

Nobeno literarno delo menda še ni vzbudilo v zadnjih desetletjih tako splošnega zanimanja in navdušenja vseh izomikanih narodov, kakor sedaj že povsod razširjeni ruski roman „Vstajenje“ grofa Leva Nikolajeviča Tolstega. Izhajati je začel v ruskem časniku „Njiva“, a zajedno so tekst romana brzojavnim potom priobčili ameriškim in angleškim listom. Francozi, Angleži, Nemci, Čehi, Hrvatje, Poljaki, Holandci, Švedi itd. prinašajo v svojih časopisih kar po več prevodov tega slovanskega dela, dasi niti v ruskem jeziku ni še vse natisnjeno. Celo Hrvatje imajo dva prevoda; Milan pl. Mareković ga izdaja v posameznih zvezkih,“) poleg tega pa izhaja še v listku „Hrvatskega Prava“.

Najnovejši roman grofa Tolstega je

*) Ta prevod se naroča pri knjigopisnici Fr. Sappenu v Zagrebu ali pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

vsekakor največje, najzanimivejše njegovo delo, v katerem se kaže zajedno pisateljeva umetniška ženjalnost, njegov velikanski duh ter njega prepleteno, sila blago srce. Umevno je torej, da ima ta veliki roman tako izvanreden, naravnost brezprimeren uspeh ne samo v Rusiji, marveč po vsem svetu. Čuditi se pa moramo temu tembolj, ako pomislimo, da je preteklo že nekaj mesecev, odkar je ruski pisateljski velikan slavil svojo — sedemdesetletnico; diviti se moramo si volasemu pisatelju, kateri si je ohranil pri tolikem številu let še vedno mladeniško čistost duha in srca, katerega domišljija je vedno ista, kateri v vsem in vsakem celo napreduje, se vspenja vedno višje in višje.

Ideja vsega romana „Vstajenje“ je takoj na prvi strani jasno izražena s tremi citati iz evangelija:

„Tedad pristopi k njemu Peter in reče: Gospod! ako greši brat moj, koliko potov naj mu odpustim? do sedemkrat? Reče njemu Jesus: Ne velim ti sedemkrat, marveč sedem in sedemdesetkrat.“

„A kaj vidiš trn v očesu svojega brata, a bruna v lastnem očesu ne?“

goča nesreča, koliko prej pri malih zavodih, stoječih pod kontrolo, ki izhaja iz njih samih. Zato naj dež. odbor ne pozabi zahtevati, da se izključi privatna kontrola in uvede državna.

Stališče posl. grofa Barbota je idealno. Rekel je, da naj se pusti kmetom snovati konsumna društva, ker smejo fabrikantje snovati ringe in kartele. Taki ringi bi se morali na vsak način prepovedati in zato se stališču grofu Barbota ne more pritrčiti. Konsumna društva se bodo še nadalje ustanavljala, a na vsak način se mora zahtevati, da se takim društvom, ki delajo dobiček, ne dovoljujejo davčne olajšave, da morejo uničevati trgovski stan. Finančni in trgovinski minister morda že sedaj obžaluje, da dotične zakonske določbe. Če se začne tudi drugod, tako kakor pri nas, snovanje konsumnih društev, bode uničenih veliko eksistenc, ki so plačevale davke, in bodo na njih mesto stopile zadruge, katere ne plačujejo nikakega davka. Ako naj ima vsakdo pravico, da se organizuje kakor hoče, potem mora biti konsumno društvo postavljeno na tisto konkurenčno podlago, kakor trgovec. Ta je v organizaciji države in naroda neobhodno potreben, in če so države tudi vsled vojnih uspehov rasle, njih bogastvo in njih moč je rasla, ker je bil za vojnimi ladjami prvi pionir — trgovec. Trgovski stan je silno važen, in zato se moramo protiviti vsemu, kar bi ga moglo spravljati v nevarnost. Povše je rekel, da se mora tudi kmetu priznati pravica, snovati konsumna društva, če se ta pravica prizna delavcem. Povše pa pozablja, da mora delavec kratkomalo vse kupovati, dočim kmet večino živeža doma pridelava in samo to kupi, kar potrebuje za poplavljanje prirodnih produktov. Za obleko izda veliko manj, kakor za živež. Povše je tudi priznal, da so posojilnice naredile konec oderuštva v deželi in priznal je, da so to dosegle starejše posojilnice. To je resnično, zato je pa le obžalovati, da se je proti tem posojilnicam začel boj od pristašev njegove stranke. V tem tiči dokaz, da so klerikalne posojilnice bojni zavodi. Upati je, da bo Povše deloval na to, da se ne snujejo več take posojilnice. Če bo zmagal, še ni gotovo, ker snujejo dotične posojilnice ljudje, ki hočejo boj za vsako ceno. Povše je priznal, da točenje vina in žganja ne spada v delokrog kmetijskih zadrug in konsumnih društev, pozneje pa se je sprijaznil s točenjem vina, češ, da dobe posestniki v njih vino za posle ceneje, kakor drugod. Koliko pa je taci posestnikov, ki kupujejo poslom vino? Kmet ga ne kupuje, a veliki kmetovalci so vino tudi že prej ceneje kupovali. Sicer pa se v konsumnih društvih ne prodaja ceneje. Cena je pač nižja, a prodaja se tirolski petijot, če se pa to uvažuje, potem cena za pošteno vino ni previsoka. Dežela je veliko žrtvovala za obnovenje vinogradov, a kadar bodo dajali dohodke, ne bodo ljudje vedeli kam z njimi, če se domači pridelek izpodriva s tujim petijotom. Pri konsumnih društvih se ljudje zapeljujejo k pijančevanju, zlasti ker se jim obeta, da se čisti dobiček mej nje razdeli, in da dobi posameznik toliko več od tega dobička, kolikor več zapije. To je povod, da ljudje več kupujejo nego jim je treba, češ, saj delam sam sebi dobiček. Vlada je v zadnjem času zavzela pravilno stališče glede konsumnih društev. Izdala je rabsodilo in obvestila okrajna glavarstva, da je točenje vina v konsumnih društvih smatrati za obrt, in da se je torej ravnati po obrtnem redu. Trgovinsko ministerstvo je že prej, namreč dne 16. marca 1896., opozorilo deželno vladu, da morajo konsumna društva imeti koncesijo za točenje vina, ne glede na to, če točijo členom ali nečlenom. Do letošnjega leta so pa konsumna društva točila vino, ne da bi imela koncesijo. V najnovejšem času se uvaja nova vrsta zadrug na Kranjskem, društva za mejsebojno pomoč. Ta društva niso, kakor je razvideti iz pravil, nič drugega, kakor vzajemne zavarovalnice. Govornik je svojo trditve podprl z navedbami iz pravil in dokazoval, da se s temi društvi sili v prvotnost nazaj, v razmere, ko ni bilo pravega zavarovanja in so eksistirale le podpora društva. V narodnogospodarskem interesu ni želeli taci zadrug. Govornik je rekel, da v naprej protestuje proti vsakemu sumničenju, da je govoril iz dobičkarstva. Dejal je, da je govoril samo kot poslanec, da pa se zavaruje proti sumničenju, ker se vsaka njegova beseda o zavarovalstvu zvrča. Tako je delal tudi Žitnik, ki je na svojih shodih

pripovedoval, kako velik nasprotnik sem deželnim zavarovalnicam in tudi v „odprtem pismu“, ki ga je obelodanil v „Slovencu“, pravi, da je „Narodov“ članek o njem prouzročila „Slovenčeva“ notica proti „Slaviji“. Če se Žitnik pere, ima dosti vzroka za to. Opral se ne bo. Njegovo pojasnilo ni drugega nego obsodba samega sebe. (Hrup. Klerikalci vpijejo: Ne spada sem! O tem ne sme govoriti. Z galerije psujejo: dr. Breje, neki duhovnik in nekateri klerikalni dečki, deželni glavar zveni in svari galerijo tako prijazno, kakor istrski Campitelli laške barabe.) Konstatujem, da z nobenim človekom pod božjim solncem o tej zadevi nisem govoril. (Glavar: To ne spada sem in jaz ne pustim, da o tem govorite.) Hribar: To spada sem in jaz si ne dam braniti, da o tem govorim. (Glavar: Potem neha vsa avtoriteta.) Dr. Tavčar: Mi se ne damo terorizovati po najetih pobalnih z galerije.) Hribar govori dalje, a vsled šuma na klerikalni stranki ni razumeti nobene besede, končno pravi glavar, da vzame govorniku besedo. (Hribar: Sem že končal.)

Posl. Povše replicira na Hribarjeva izvajanja glede vinogradov in pravi, da uvažajo klerikalci tirolski petijot, ker je še 8000 hektarov vinogradov po filokseri uničenih.

Razpravo je zaključil poročevalec dr. Schaffer, kateri je dejal, da je samo jeden govornik se oglasil proti jednemu delu stavljenega predloga. Toda njegov ugovor ne velja, ker so podatki, na katere se snuje predlog, v celoti že tako zanesljivi, da se lahko izreče tako mila sodba, kakor jo odsek nasvetuje. Predlog obsoja napake pri zadružništvu, a spoznanje napak je začetek vsacega poplavljanja. Načelu, da naj se tudi kmet organizuje, ni nihče nasprotoval. Vsi stanovi imajo jednako pravico do združenja ali tudi to prizadevanje mora imeti svojo mejo in ta meja, ki jo naj natančno določi država, je občna blaginja. Govorilo se je tudi o kartelih. V obče sem — je dejal govornik — tudi jaz nasprotnik kartelov, a v gotovih časih, v gotovih mejah so opravičljivi, takrat namreč, kadar se naj delavcem ohrani vsakdanji kruh, ali kadar naj se posamezne industrije obvarujejo propada. Nikakor pa karteli ne smejo dobiti značaja izkoriščevalnih združenj. Dr. Tavčar je govoril za gotove omejitve. V enem oziru ima prav. Stvar je presojati na podlagi konkretnih razmer, z ozirom na razmere v deželi. „Nabasana puška“ ni drugega nego opis nedostatkov, ki vladajo pri zadrugah na Kranjskem, a ti nedostaki naj se odpravijo.

Zbornica je na to sprejela vse odseke predloge.

Posl. dr. Tavčar je potem poročal o predlogu glede ustanovitve nadsodišča v Ljubljani, kateri je bil sprejet, na kar je glavar zaključil dopoldansko sejo.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 18. maja.

Konferenca izvrševalnega odbora desnice.

„Neue Freie Presse“ poroča, da se snide izvrševalni odbor desnice 25. t. m. na Dunaju ter da odloči ta seja usodo vladnega jezikovnega zakona na podlagi § 14. „Politik“ piše, da bodo Čehi le tedaj za ta način rešitve jezikovnega vprašanja, ako poda grof Thun poročstvo, da se obstrukcija v državnem zboru ne ponovi. Kako naj poda Thun tako poročstvo, ko odklanjajo opozicijonalcii vsako spravo z vladu, je težko umljivo.

Nagodbeno vprašanje.

„Fremdenblatt“ je prinesel sledeči oficijozni komunikat: V zadnjih dneh so izražali nekateri ogrski listi domnevanje, da hoče avstrijska vlada definitivno rešitev nagodbenega vprašanja odgovoriti in — kakor se izraža neki list — „izsiliti“ nov provizorij. Mi moremo izjaviti, da je omenjena kombinacija brez resnične podlage, in da ni skušal tostranski kabinet doseči nov nagodbeni provizorij.

„Proč od Rima!“

Prvi statistični pregled onih, ki so vsled Schönerer-Wolfove agitacije prestopili iz katoliške vere v „nemško“ protestantstvo, podaja dokaz, da se Schönererjeve želje daleko niso izpolnile. Schönerer je upal, da sporoči svetu že na velikonočno nedeljo senzacionalno novico, da je prestopilo 10.000 ljudi, — sedaj pa se je pokazalo, da jih ni prestopilo niti 3000!

Največ jih je prestopilo na Dunaju, namreč 734. V Gradcu jih je prestopilo 145, v Mariboru 7, v Beljaku 8, v Pragi 7, i. t. d. „Ostdeutsche Rundschau“ silno obžaluje, da je tako malo konvertitov, a se tolaži z nadejo, da se venderle doseže število 10.000.

Mirovna konferenca.

Danes, 18. maja popoldne se odpravi v Hagu mirovna konferenca. Ruski zastopnik pl. Staal je zopet zdrav in bo vodil vse glavne seje. Že včeraj so bili zbrani vsi zastopniki povabljenih držav. Zadnji so dospeli Angleži, prvi pa Turki. Vzporedno odprte seje je definitivno določen. Vsi vdeleženci pridejo v svečanostni obleki. Holandski minister zunanjih del Beaufort bo imel pozdravni nagovor, potem bode predlagal, naj se izvoli predsednikom konference per acclamationem ruski delegat, pl. Staal, kar se bo zgodilo. Staal bo odprl sejo in predlagal, da se odpošlje carju, očetu ideje mirovne konference, brzojavni pozdrav. S tem bo prva seja končana. V drugi seji se določi modus procedendi pri posvetovanjih in glasovanjih. Gotovo je, da ima vsaka vlast samo en glas ter da ni mej državami nikakega razločka. Vsega skupaj bo 25 glasov; za slučaj da Bolgarija kot vazalna država Turčije ne bo smela glasovati, pa le 24. Sploh dela Turčija radi Bolgarije sitnosti. Najprej je bila sploh proti temu, da se povabi Bolgarija, ter je gozila, da se ne udeležijo, ako se bode smatrala Bolgarija samostojno. Končno se je turška vlada udala. Sedaj je izdala nizozemska vlada alfabetično listo vdeležnih držav. Na tej listi je bila Bolgarija peta država, Turčija pa 25. Turčiji ni bilo prav, in izdati se je morala nova lista, na kateri je Turčija predzadnja, Bolgarija pa — zadnja.

Zarota proti svobodi Transvaala?

Brzojavke iz Londona poročajo, da so v Johannesburgu zaprli 8 mož, ki so bili vsi bivši, nekateri celo višji angleški častniki. Obdolženi so, da so snovali zaroto proti svobodi Transvaala ter da so namerjali krvav vstanek. Angleži prerokajo tak namen.

Dopisi.

Iz Trnovega na Notranjskem, dne 14. maja. Dne 3. t. m. imeli smo v naši fari sv. birmo. Birmancev je bilo mnogo. Vreme ni delalo ovir in praznovali smo ta praznik še precej imenitno. Pred ta dan dospel je k nam g. knezoškof Anton Bonaventura. Tukajšnje katoliško izobraževalno društvo se je ta dan zopet zbudilo ter napravilo Njegovi vzvišenosti serenado. Pevci so le v toliki meri izvršili svojo nalogo, kolikor se je njih pevovodja gospod kaplan zadnje čase bolj potrudil za politične agitacije kot za izvežbanje svojih pevcev. — Gospod knezoškof nas je počastil z lastno propovedjo, v kateri se je bore malo čulo v zakramentu sv. birme, pač pa toliko več o nevarnih faranih. Naglašal je g. knezoškof, da je del faranov premalo naklonjen sv. veri, blagovolil je pa tudi omeniti, da je križev pot v naši cerkvi prav lep in da ima cerkev obilo lepe cerkvene oprave, kar poslednje rečeno pa ne priča o naklonjenosti faranov. Dalje je gospod knezoškof opazil, da imamo tu 3/4 krčem preveč. Najbrž pa je g. knezoškof hotel reči s tem, da imamo tu 3/4 krčem preveč, katere točijo naravno vino (večinoma istrsko) in krčem s petijotom premalo. Toda trnovske gostilne brez petijota so večinoma že stare gostilne in bi se jih ne dalo odstraniti, pač pa lahko krčmo konsumnega društva, ki je šele v novejšem času postala. Toraj g. knezoškof naj kar zapove, in konsumno društvo naj zapre krčmo. Kajti ta krčma je največ spečala tirolskega burgundca (po 24 kr. liter). Toraj zmernost, zmernost zahteva g. knezoškof od nas narodnjakov! Kaj pa, da tega ne zahteva tudi od svoje stranke! Čemu se potrosijo pri knezoškofovi stranki tisočaki za samo pijačo? Čemu pa g. knezoškof svojim pomagačem a la kaplan Rudolf, dopušča, da svoje ljudi napajajo posebno za časa volitev, tako z tistim njegovim vinom, da potem kar blaznijo in poštene ljudi na cesti kar z oboroženo roko napadajo? Dalje je g. knezoškof omenil nekaj o velicah dobičkah, katere trgovci iščejo pri trgovini. S tem je pokazal, da so njegovi knezoškofovski milosti trgovinske in gospodarske razmere

popolnoma neznane, pokazal je, da ne govori iz lastnega prepričanja, ampak da ponavlja tiste stare fraze, ki se v „Slovencu“ čestokrat prežvekujejo. Že samo to dejstvo, da je trnovsko-bistriška trgovina med dvema važnimi trgovskimi mesti med Reko in Trstom, ne dopušča trditve glede velicah dobičkov, če bi jih tukajšnji trgovci tudi hoteli imeti. Tukajšnje ljudstvo ima priložnost biti vsak dan v jednom gori omenjenih mest, in si nakupiti blago lahko prav po ceni. — Taka reklama za trnovsko konsumno društvo z propovednice bode pa le tedaj pomagala, če bo konsumno društvo v resnici ceneje prodajalo kot tukajšnji trgovci. Ker pa tega do sedaj še ni storilo, je znamenje, da ni mogoče in potem naj blagovoi premisliti, da moramo tukajšnji trgovci tudi mnogo kreditirati, kar je pa vedno z znatnimi izgubami vezano. Dolžnike se čaka po 15 let in nazadnje se še obresti zgubi. Drugače pa je v štacunah, katere vodijo novodobni kapitali. Kreditira se nič! Če že kdo dolguje, tožijo ga takoj. Pa tudi v svojem poklicu niso Bog si vedi kako ceno. Saj mora biti vsak očenaš, ki ga zmoliyo dobro plačan. Za mašo, ki jo preberejo v četrt uri mora se plačati najmanj 1 gld. Ali niso to veliki dobički?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. maja.

— Osebnosti. Gosp. Karolu Balloghu, uradniku banke „Slavije“ v Ljubljani, je obnovila ogerska vlada pravico, da nosijo on, njegova obitelj in potomci naslov „plemeniti“, kakor so ga nosili že pred stoletji Balloghovi predniki. — Pravniki gosp. Viljem Dolenc v Ljubljani je imenovan konceptnim praktikantom pri pošttem ravnateljstvu v Trstu. — Gosp. Alojzij Stiasny je imenovan c. kr. vojaškim kontrolnim akcesistom v Inomostu.

— Bodoče imenovanje. Mej sodniškimi krogi se govori, da bode za Celovec, kjer se je podal predsednik Perko v pokoj, imenovan višjega sodišča svetnik Ledenig. Radovedni smo, ali bode to ministerstvo, v katerem sedi tudi Mladoček Kaizl, že vendar jedenkrat za Gradec imenovalo nadsvetnikom pravega Slovenca, ki jezikovnega znanja ne bode po slovenskih slovarjih lovil. Čas bi že bil, ker smo dandanes, hvala Bogu! že vendar tako daleč, da nemško mišljenje samo na sebi še ne napravlja dobrih apelnih sodnikov!

— Volilna reforma v štajerskem deželnem zboru. Včeraj je prišel v štajerskem dež. zboru na razpravo načrt volilne reforme. Nemška večina (nacijonalcii in liberalci) je postavila načrt, kakor ga zahtevajo njene strankarske koristi. Tu se je zopet jedenkrat pokazala vsa brezvestnost in brutalna gospodstvaželjnost nemške večine štajerskega dež. zbora. Toda to pot nemška drevesa niso zrasla do neba. V imenu nemških klerikalcev je izjavil Hagehofer, da z načrtom volilne reforme niso zadovoljni, ker prezira kmetski stan, in ker se odsek pri razdelitvi mandatov ni čisto nič oziral na število in na veljavo kmetskega stanu v deželi. Za slovenske poslance je izjavil Robič, da so bili vedno za direktne in tajne volitve, predloženemu načrtu volilne reforme pa da ne morejo na noben način pritrditi, ker nasprotuje slovenskim narodnim interesom, ker je odsek zopet prezrl tretjino prebivalstva. Seveda sta ti izjavi prouzročili sila zabavljanja. Rokitsky, Stürgkh in Posch so krepko napadali Slovence in nemške klerikalce in vpili skozi okno, ali svojega naklepa vender niso mogli izvršiti. Slovenski poslanci in nemški klerikalci so zapustili dvorano, in zbornica ni mogla sklepati o volilni reformi, ker je bilo navzočnih samo 40 poslancev, za premembo volilnega reda pa je treba navzočnosti treh četrtin vseh poslancev in sklepa dvetretjinske večine. Stvar se je vsled tega odstavila z dnevnega reda, dež. zbor pa je sprejel resolucijo, s katero se izreka za razširjenje sedanjega sistema v zastopstvu interesov in naroča dež. odboru, da v prihodnjem zasedanju predloži v tem smislu sestavljen načrt volilne reforme.

— Osnovni občni zbor društva slovenskih umetnikov in umetnic bo v nedeljo, 21. t. m., v „Narodnem domu“ ob 10. uri dopoldne na levi v kavarni. Na dnevnem redu so pravila tega društva.

— **O predelski železnici** priobčila je lani „Soča“ neko kompilacijo iz člankov in publikacij, ki so glede te železnice izšli v nemškem jeziku. To kompilacijo proglašajo sedaj za jedino pravo mnenje za vsakogar, „ki se hoče poučiti, jeli potrebna bohinjska ali predelska železnica kot druga zveza s Trstom“, češ, — „Soča“ locuta, causa finita. Spozabljaj se celo tako daleč, da očita površnost onim, ki na njena izvajanja glede predelske železnice ne prisegajo. Mi jej to povzdigovanje lastne avtoritete sicer privoščimo, vendar pa dostavljamo, da je v marikateri stvari že prodrlo mnenje, s katerim se čestita tovarišica iz goriške tiskarne ni strinjala. Kaj ko bi končno prodrlo tudi glede druge zveze s Trstom? Saj so o njej vsi poslanci deželnega zbora kranjskega — pa tudi poslanci obeh narodnostij na Češkem in Moravskem — jedne misli.

— **Jakob Smolej** †. Včeraj popoldne je bil pokopan umirovljeni šolski nadzornik, gospod Jakob Smolej. Pogreb je pokazal, kako občesposlovan je bil pokojni velezaslužni šolnik. Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Razen oficijalnih oseb so se udeležili pogreba tudi učenci vseh državnih učnih zavodov z ravnatelji in profesorji, deputacije profesorskih zborov iz drugih krajev in nedogledna vrsta drugega občinstva.

— **Češki gostje v Ljubljani.** Za bivanje izletnikov kluba čeških turistov v Ljubljani je vredilo „Slov. plan. društvo“ že vse potrebno. Čehi bodo prenočevali v hotelih, obed in večerjo pa pripravili restavracijski gosp. Tosti v prostorih „Narodnega doma“. Za večer binkoštno nedelje je določen Čehom v čast komerz v čitalniški dvorani „Nar. doma“, pri katerem sodelujejo pevsko društvo „Ljubljana“, kvartet „Ilirija“, tamburaško društvo „Zvezda“ in vojaška godba pešpolka št. 27. Posebne priprave se vrše za izlet na Šmarno gor, kamor povedejo „piparji“ oddelek čeških izletnikov v nedeljo popoldne. Čehi bivajo v Ljubljani le na binkoštno nedeljo popoldne in v torek dopoldne, ker so v ponedeljek ves dan v Postojni v otoški, oziroma postojnski jami. Slovensko občinstvo se izkaži Čehom nasproti pristržno na vseh postajah, kamor pridejo izletniki! Velik sprejem bo na ljubljanskem kolo-dvoru v nedeljo ob 1/2. uri. Nadrobni vzpored objavimo jutri.

— **Redovne vaje „Sokola“** za nastop pri vsprejemu čeških turistov in ob enem tudi za poznejše društvene izlete bodo v petek in v soboto zvečer od 1/2.9. do 1/2.10. ure v telovadnici „Narodnega doma“. Naprošeni smo to prijaviti členom z določeno, da odbor želi, da se teh vaj udeležijo kolikor možno vsi tisti člani, ki se bodo udeleževali društvenih nastopov.

— **Senzacionalno aretovanje v Gradcu.** Iz Gradca se nam telefonira: Včeraj popoldne je policija aretovala c. kr. avskultanta pri tukajšnjem deželnem sodišču, dra. Karola Fraisa. V Fraisovo privatno stanovanje so prišli štirje detektivi in izvršili najprej hišno preiskavo, potem pa Fraisa odpeljali v zapor deželnega sodišča. To aretovanje je obudilo velikansko senzacijo, in nemški nacionalci je izkoriščajo za strastno agitacijo, prav kakor da bi radi prouzročili kake demonstracije. Fraisi je znan agitator in se je v zadnjem času odlikoval po posebni gorečnosti, s katero se je zavzemal za prestop k protestantizmu. Znan je bil v celem mestu, zlasti odkar je sam izstopil iz katoliške cerkve in prestopil k protestantizmu. V mestu se govori, da je bil ta c. kr. sodni uradnik aretiran radi hudodelstva veleizdaje.

— **Himen.** Včeraj sta se poročila g. dr. Oton Papež, adjunkt v Postojni, in gđ. M. Blažon iz Begunj. Čestitamo!

— **Vender jedenkrat!** Poštni urad v Dragi je dobil dvojezični pečat „Suchen-Draga“. Koliko je še občin celo na Kranjskem, ki imajo še vedno le samonemške pošne pečate!

— **Čitalnica Vič-Glince** priredi v nedeljo, 28. maja t. l. veliki izlet v Polhovgradec in na Št. Lorencovo gor. Udeležniki se odpeljejo z vozovi v Polhovgradec, od koder se pojde peš k Št. Lovrencu, kjer bo ob 9. uri sv. maša. Potem si izletniki ogledajo zanimiv razgled s te visoke gore in odidejo v Polhovgradec, kjer bo na vrtu g. grafičarja Urbančiča ljudska veselica s koncertom. Pri koncertu nastopi prvičrat

društveni tamburaški zbor „Krim“, sodelujeta pa tudi društvena moški in mešani pevski zbor, ki tudi pri maši pojeta. Vabijo se vsi prijatelji lepega razgleda in prijetne zabave udeležiti se tega izleta. — Vožnja stane tja in nazaj 40 kr. za odrasle in 20 kr. za otroke, kdor se želi udeležiti, naj javi to podpredsedniku čitalnice, gosp. J. Novaku na Viču, izpred čegar prodajalnice se odpeljejo izletniki ob polu 6. uri zjutraj.

— **Novi društvi.** V Št. Vidu pri Vipavi se je ustanovilo „Bratno društvo“, v Novem mestu pa se snuje „Društvo za olesšavo Novega mesta in okolice“.

— **Napaden orožnik.** Orožniški stražmojster, gosp. Ivan Tomazin, je prišel v službi dne 14. t. m. v Zgornje Bitnje pri Kranju, kjer so ga fantje napadli. Stražmojster se je branil s puško in je kroglica zadela 30letnega kajžarja Ivana Zihala v glavo, da je obležal mrtev.

— **Cepljenje osepnic.** Vsak četrtek ob 2. uri popoldne se bodo brezplačno stavile koze na II. mestni deški ljudski šoli na Cojzovi cesti (v telovadnici.)

* **31. rojstveni dan carja Nikolaja II.** praznujejo Rusi danes. Car dobi za svoj god pač najlepšo čestitko iz Haga, kjer se zbera po njegovi inicijativi danes k prvi seji zastopniki držav Evrope, Azije in Amerike, da sklepajo, kako bi se ustanovil na svetu večni mir, kako bi se odpravile ali vsaj omejile vojne ter kako bi se zmanjšale velikanske žrtve, katere donesajo leto za letom davkoplačevalci. Car je sprožil s svojim pismom misel, da se snide mirovna konferenca, in ta misel se je danes uresničila. Ves kulturni svet je zategadelj hvaležen plemenitemu carju za njegov trud na korist prekrasne mirovne ideje, in gotovo ne vslikajo danes le Rusi in drugi Slovani ob godu Nikolaja II.: „Bože, carja brani!“

* **Atentat na železnico.** Reška „Bilancija“ poroča, da so te dni poškodovali neznan hudodelci mej postajama Delnice in Skrad ves železniški tir, vsled česar bi se bila lahko zgodila strašna nesreča, ker se je imel kmalu na to pripeljati brzovlak mimo K. sreči je strojevodja tovrstnega vlaka zapazil zločin, katerega je še pravočasno javil brzovlaku.

* **80. rojstveni dan kraljice Viktorije** se bo praznoval 24. t. m. na Angleškem z veliko slovesnostjo. L. 1837. je postala hči vojvodinje Kentske, Viktorija, kraljica. Poslanci so jo našli še spečo; sprejela jih je v spalni obleki in z razpuščenimi lasmi. Angleška kraljica je najstarejša vladarica v Evropi.

* **Cigani razbojniki.** Iz Odesse poročajo, da je nedavno napadlo 16 ciganov iz Odesse potujočega veleposestnika Mihajlovega. Njega, njegovo ženo in kočijaža so umorili, dve hčeri pa so odvedli v gozd ter odnesli tudi 10.000 rubljev, katere je imel veleposestnik seboj.

* **Grozna obiteljska tragedija.** V Varanju — poroča „Hrvatsko Pravo“ — sta živela srečno soproga Schmotzer s tremi otroci. Soprog je bil poštar, ki si je tekom let prihranil lep imetek. Nakrat je obolelo dete za difterijo, in poštar se je odpeljal z bolnikom v Budimpešto, da rešijo otroka slavnim zdravnikom. Zaman, dete je umrlo. Ko se je poštar vrnil, je bilo obolelo že drugo dete, ki je takisto v kratkem umrlo. Mati je začela vsled tega blazniti in poslali so jo v bolnico. Ko je ozdravela ter se je vrnila domov, je našla moža blaznega in do-cela propalega. Mož je umrl, zato pa je žena znova, a popolnoma znorela. Zdrava ne bo nikoli več. Od vse obitelji je ostalo samo 13letno dekletce.

* **V Sibirijo.** Rusko plemkinjo Marijo Mršvicko so obsodili po tridenstni sodni obravnavi v Peterburgu na 15letno prisilno delo v Sibiriji in na izgubo plemiškega imena. Dokazalo se je tej plemkinji, da je iz ljubosumnosti zastrupila svojega ljubimca in dve ženski, da je odvedla siloma otroka in da je ponaredila dokumente. Obravnavo je vzbudila v ruski prestolici največjo senzacijo.

* **Morilec očma.** Kajžarski sin Franc Böhm je na velikonočni četrtek v kleti pobil svojega očma. Naslednjega dne ga je zakopal na vrtu ter potem javil županstvu v Korneuburgu, da ni očma nikjer. Preiskava je dognala vso resnico, in morilec je bil predvčeršnjim v Korneuburgu pred potniki obsojen na smrt na velalih. Do-

gnalo se je tudi, da je njegova mati vedela za umor očeta in pomagala zakopati rakev, katero je delal sin za očma cele 4 ure. Žena pa je bila oproščena vsake kazni.

* **Čudna bolezen.** Iz Kis-Jenőja javljajo: V hiši nekega ergöhegysekega kmeta Andreja Palfyja je opetovano nastal ogenj. Tako je jedenkrat zgorela tudi Palfyjeva hiša do t. al. in njegova žena, mati šesterih otrok, je tudi zgorela. Drugi pot je zopet ogenj uničil konjsko stajo in druga gospodarska poslopja. Požigalec je bil vsakokrat 14letni Palfyjev sin. Pozneje je še štirikrat nastal požar, katerega je povzročila 46letna Palfyjeva sestra. Izjavila je, da je samo zato požigala, ker je svitli plamen nje največja radost. In zdravniki so res konstatovali pri njej in pri dečku pyromantično bolezen, katerega človeka naravnost sili, da požiga.

* **Leva ustrelili v cirkusu.** Iz Frankobroda javljajo, da so se vršile v on-dotnem Schumannovem cirkusu predstave, pri katerih je sodelovalo tudi 12 dresiranih levov. Te dni pa je hotel mej predstavo lev raztrgati krotilca Seetha, ki mu je ušel. Ker je ta lev opetovano kazal, da je nepokoren in ker je bila ta nepokorščina nalezljiva, ga je ravnatelj mej predstavo vpričo gledalcev ustrelil. Pač neprijetna zabava!

Telefonična in brojavna poročila.

Gradec 18. maja. V današnji seji dež. zbora je prišel na razpravo dež. proračun. V imenu slovenskih poslancev je dr. Sernec izjavil, da se ne vdeleže razprave, ker je v proračunu postavljena svota 20.000 gl. za nemško gimnazijo v Celju, in ker se hoče dovoliti podpore bojnima društvoma „Schulverein“ in „Südmarki“, kar mora vse slovensko prebivalstvo ogorčati. Slovenski poslanci so nato zapustili dvorano. Schreiner je porogljivo klical za njimi, da se razprave ne udeleže, da bi se mogli še z opoludanskimi vlaki odpeljati domov.

Gradec 18. maja. Na včerajšnjem zborovanju štajerske obrtne zveze je prišlo mej Feichtingerjevimi pristaši in mej nasprotniki do pretepa, vsled česar je bil shod razgnan.

Gradec 18. maja. Uradoma se razglša, da je bil avskultant Fraisi aretovan zaradi zjedinevanja v skrivne družbe in razširjevanja prepovedanih tiskovin.

Dunaj 18. maja. V poslanski zbornici ima danes plenarna komisija nemških obstrukcijskih strank posvetovanje o skupnem nemškem narodnopolitičnem programu. Odsotni so: grof Stürkh, baron Ludwigsdorf in dr. Lueger. Navzočen je tudi Grabmayr. Nemški nacionalci in nemška napredna stranka imajo danes zvečer seje.

Dunaj 18. maja. „Narodnim Listom“ se poroča, da odstopi deželni maršal nižjeavstrijski, baron Gudenus, čim se zaključi zasedanje deželnega zbora. Tu se zatrjuje, da postane njegov naslednik grof Friess.

Dunaj 18. maja. Kmetijski svet bo zboroval od 29. do 31. maja. Na razpravo prideta mej drugim reforma akcijskih družb in zadružništvo na kmetih.

Praga 18. maja. Češki poslanci so danes interpelirali vlado radi učitelja Mirvalda, kateri se je pri nastopu orožnih vaj javil s češkim „zde“ in je bil po vajah pri vojaškem sodišču v Budejovicah radi češkega javljanja obsojen na tri mesece zapora. Tudi v Pragi je bilo več rezervistov po vajah radi češkega javljanja obsojenih in sicer na tri dni zapora.

Brno 18. maja. V okraju Hranice-Lipnik je zmagal nemški nacionalac Fochler. Čehi v Hranicah se ožje volitve niso udeležili, v Lipniku pa je Fochler dobil 132 čeških glasov.

Lvov 18. maja. Poročila raznih listov, da se je sodna preiskava proti hranilničnemu ravnatelju Zimi ustavila, in da hoče namestnik grof Pininski vsled hranilnične afere odstopiti, so neosnovana.

Budimpešta 18. maja. Državni zbor je preložen do 4. junija. Danes je Ugron z ozirom na mirovno konferenco v Hagu interpeliral vlado, če je zastopnikom Avstro-Ogerske naročeno, pojasniti konferenci, da je Ogerska samosvoja država, katere drž. zbor sam dovoljuje budget za skupno vojsko in za honved-armado, in protestovati proti temu, da bo Rusija na konferenci zastopala Crno goro.

Pariz 18. maja. Vsi pismonoše so danes začeli strajk, ker parlament ni zvišal njihovih plač. Danes se pošta ni raznesla.

Narodno gospodarstvo.

— **Dobava za c. kr. domobrambo.** Trgovinsko ministerstvo naznanja trgovinski zbornici, da hoče c. kr. ministerstvo za domobrambo ugotoviti za pet let od 1900 naprej dobavo raznih potrebščin iz usnja in kož, kakor: obuval, jermenov, jezdni in drugi potrebščin. Omenja se, da se tudi zadruge malih obrtnikov lahko dobave udeleže, ako stopijo v konzorcij kot člani. Rok za vložitve ponudb je določen do 30. junija 1899. Razglas in načrt pogodbe sta v trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani na upogled.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)

XI.

Predsednik deželne sodnije si je istotako malo želel dvornega pevca kakor trgovca za zeta. A na njegove želje se v sedanjih razmerah ni bilo dosti ozirati. Brezdvomno ni bil proti tenoristu noben tak ugovor mogoč, kakor proti Henrik in baronu. On še ni bil kaznovan in po dosedanjem ravnanji smelo se je sklepati, da tega nikdar ne zasluzi. Brez pomisleka smelo se je trdit, da je „neomadeževan“, kar je bilo četu Štefanije v veliko olajšavo. Zato je dal stari gospod dovoljenje. Zaroka praznovala se je na tihem, že zaradi uboge Roze. V enem letu, po preteku kojega bo menda Rudolf že prvičrat nastopil na odru, bode poroka.

Kaj so se zmenili mladi ljudje za praznovanje in slovesnost! Saj sta bila vendar srečna, kakor si niti v sanjah nista upala pričakovati. Rudolf-Lohengrin je prihajal vsak dan, da je študiral s Štefanijo-Elzo, katere ga je pri petju spremljevala na glasoviru, do čim je v sosedni sobi sedela Roza, poslušala in — jokala! Čim svetlejša je postajala sreča njene sestre, tembolj jo je bodlo lastno gorje. Oče bi bil moral imeti okamenelo srce, da bi ne čutil kesanja radi tega, kar je storil. Kaj je pomagalo, da je bil desetkrat ljubeznivejši ko poprej, da ji je vedno in vedno izkazoval le prijaznosti? Tega, kar je manjkalo njej, ji vsa njegova iskrena ljubezen ni nadomestila. Po cele ure je sedela utopljen v svoje misli ali igraje se z malim Vilkom. Imela je le jedno jedino misel: Henrik!

Tudi stari gospod je komaj še na kaj drugega mislil. Kolikor je le bilo mogoče, odtegoval se je dolžnostim svojega stanu. Najmlajši njegovi kolegi obsojajo zatožence! Njegovo mnenje o pravici je itak negotovo postalo. Če je pa sedel na sodnem stolu, bil je ves drugačen kakor poprej. Strog in pravičen kakor vselej, a ne samo sodnik, ampak tudi človek! Šele včeraj sedel je na zatožni klopi mož, ki se je imel zagovarjati, ker ni plačal obrtnega davka. Mož je bil reven krošnjar. Ko je bil čas, si novo o brtno dopustilo za krošnjarstvo preskrbeti, ležala mu je žena bolna; zadnje novce je nesel v lekarno in nadalje opravljal svoj obrt brez dovoljenja. „Ste bili že kdaj kaznovani?“, vprašal ga je sodnik.
(Dalje prih.)

Bratje Sokoli!

Za nastop pri vzprejemu čeških gostov in tudi za poznejše društvene izlete bodo

redovne vaje

v petek in v soboto zvečer vselej od polu 9. do polu 10. ure v telovadni dvorani v Narodnem domu.

Na zdar!

Odbor.

Slovenoi in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 300-2 m. Srednji srečni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Pojasna v 24 urah
17.	9. zvečer	737.8	15.8	sl. svzhod	jasno	00 mm
18.	7. jutraj	739.9	11.2	brezvetr.	jasno	00 mm
	2. popol.	738.6	23.0	sr. vzhod	jasno	00 mm

Srednja večerajšnja temperatura 16.1°, normala: 14.3°.

Dunajska borza

dné 18. maja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	95	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	"	50	"
Avstrijska zlata rentna	119	"	75	"
Avstrijska krona rentna 4%	100	"	50	"
Ogerska zlata rentna 4%	119	"	50	"
Ogerska krona rentna 4%	97	"	05	"
Avstro-ogerske bančne delnice	920	"	—	"
Kreditne delnice.	357	"	50	"
London vista	120	"	47	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	92	"
20 mark	11	"	78	"
100 frankov	9	"	55	"
Italijanski bankovci	44	"	75	"
C. kr. cekini	5	"	68	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Zahvala.

Premnoge nam od vseh strani v najobličnejši meri dole prisrčne izjave sožalja, iskreno sočutje z našo globoko žalostjo, kakor tudi jako častilna in obilna udeležba pri pogrebu našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, deda, tasta, strijca in svaka, preblagorodnega gospoda

Jakoba Smolej-a

viteza reda železne krone III. razreda in c. kr. deželnega šolskega nadzornika v p.

nas vežejo, da s tem izrečemo vsem svojo najtoplejšo in najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 17. maja 1899.

(947) Globoko žalujoči ostali.

Z bridkosti polnim srcem se klajamo neskončni Previdnosti, ki nam je vzela našo presrečno ljubljeno mater, oziroma sestro in teto, gospo

Ivano Štembov roj. Zupančič

hišno posestnico in gostilničarico

katera je danes ob 10. uri zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Pogrebni sprevod bo šel v petek, dné 19. maja, ob 1/2 6. uri zvečer izpred cerkve sv. Petra na pokopališče k sv. Kristofu, kjer bodo zemeljski ostanki pokojnice položeni v rodbinsko rakev.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Drago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev. (946)

Tomačevo, dné 17. maja 1899.

Ignacij Milka in Minka

sin. hčeri.

Več spretnih

mizarjev za pohištvo

dobrih delavcev za polituro, se vsprejme.

Povpraša naj se pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

(939-2)

Izginuli

se revmatizem, protin, nervoznost, manjkanje spanja in teko. hripa, nevralgija in bledica, ohromelosti bolezni hrbtnice, krči in vrtoglavice, srca, tok krvi v glavo, astma, mršle roke in noge, močenje postelje, kožne bolezni, slabodideja sapa, kolika, zobobol, ženske bolezni itd., ako se nosi Feith-ov pristni patent. elektro-galv. volta-križ a gld. 1.20. Zahtevajte prospekte s zahvalnimi pismi od 945-1 M. FEITH, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

Učenca

ne pod 14 let starega, vsprejme v trgovino mešanega blaga Ivan Mascheršek, Smartno pri Litiji. (941-2)

Pristno domače žganje

staro slivovke, drobenke in trepinovke, fini brinjevee in borovničevce kupite pri trdki

Kavčič & Lillog

v Prešernovih ulicah. (11-113)

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se en-gros po originalnem ceniku pri

Antonu Ditrich-u

glavnom zastopniku (733-10)

Marije Terezije cesta št. 2, Ljubljana.

Glasbila

violine

citre

kitare

trobila

iz pločevine

in lesa

priporočata (934-1)

Adolf Stowasser in sin

v Gradcu.

Najboljša kakovost. — Nizke cene.

Nov cenik prosto in brezplačno.

Mladenič

lepo izobražen, 18 let star, s povoljnimi spricvali mestnih šol in z lepo, hitro, slovnično pisavo, želi dobiti službo pisarskega začelnika. Zadovolji pa se s primerno plačo. Ponudbe pod: L. H. 13, Laze, poste restante „Planina“ pri Rakeku. (931-2)

Gostilna

v najlepšem kraju na Gorenjskem, katere glavni promet je čez poletje s tujci se odda na račun. Posebno priporočiti bi bila kaki podvzetni, zmogni kuharici.

Več se izve pri g. Flux, Gospod-ske ulice št. 6 v Ljubljani. (920-3)

Na Dvornem trgu šte. 1

se takoj dá v najem

prodajalnica

na voglu Dvornega in Kongresnega trga. (944-1)

V Janko Travnovi konkurzni

masi na Glincah

leži večja množina

pšenice, koruze itd. in

moke različnih vrst

na prodaj.

Kupci se vabijo, da si ogledajo na Glincah št. 3 vzorce žita in moke in mi do 25. maja t. l. naznanijo ponudbene cene, pri katerih si pridržim pravico, da jih odobrim ali ne. (935-2)

Dr. Otto Vallentschagg

oskrbnik Janko Travnove konkurzne mase.

Josip Stritar

učitelj

Herminka Ravnikar

učiteljica

(942)

poročena.

Braslovce

Ljubljana

dné 18. maja 1899.

Dirkališče slovenskih biciklistov.

! Samo še 5 dni! !

do vključno ponedeljka 22. maja t. l.

Vas Silukov iz Sudana.

Moški, ženske in otroci.

Izvajanja njihovih domačih šeg in navad ob 3., 4., 5. uri popoldne in ob 6., 7. in 8. uri zvečer.

Odprto od 10. ure popoldne do mraka. (897-7)

Vstopnina 30 kr. Vojaki do narednika ter otroci 15 kr.

Pozor, narodnjaki!

Slovenec in pevskim društvom, ki dospó o binkoštnih praznikih v Zagreb, priporočam svojo

domačo gostilnico

v Zagrebu, Ilica št. 54

kjer točim pristna naravna bizeljska in konjska vina in pri-ljubljeno graško pivo. Jedila so okusna in ceno.

Podpisanec sem Slovenec in sem bil več časa gostilničar v „Narodnem domu“ v Celji. Priporočam se torej vsem dragim mi rojakom in upam, da me za časa bivanja v Zagrebu počasté s svojim obiskom.

☞ Dobro došli! ☞

Z odličnim spoštovanjem

Anton Uratarič

gostilničar.

(943)

M. Žargi, Ljubljana

(Špitalske) Lingerjeve ulice.

(913-2)

Največja izbor

kravat od 15 kr. naprej, različni ovratniki od 12 kr. naprej, bele srajce, spodnje perilo, moderci, obleke za dečke, vse po

izdatno znižani ceni

dalje velika zaloga

različnih vencev in šopkov itd.

☞ Ceneje kakor drugod. ☞

Ugodna prilika.

Solidno blago.

Obleke zastonj

se ne dobivajo nikjer, pač pa se lepe, elegantno in solidno izdelane

obleke za gospode in dečke

kakor tudi

(909-2)

== damski krogeljci, jope in bluze ==

prodajajo po

čudovito nizkih cenah

v salogi J. JEKEL-ja

na Starem trgu 30-32, v Plavčevi palači.